

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Onderzoek en
Wetenschapsbeleid

Van

Persoonsgegevens

Datum

16 oktober 2024

Referentie

48722999

Bijlagen

1

Intern OCW afgestemd

HOenS, WJZ

Beantwoording schriftelijke vragen van de leden
Paternotte (D66), Krul (CDA), Stultiens (GroenLinks-
PvdA), Kostić (PvdD) en Beckerman (SP)

Aanleiding

De leden Paternotte (D66), Krul (CDA), Stultiens (GroenLinks-PvdA), Kostić (PvdD) en Beckerman (SP) hebben vragen aan u gesteld over de analyse van de commissie rechtsstatelijke toets regeerprogramma dat het abrupt en eenzijdig opzeggen van afspraken over onderwijsinvesteringen in strijd is met het rechtsstatelijke uitgangspunt van een betrouwbare en voorspelbare overheid.

Geadviseerd besluit

Indien u zich kunt vinden in de voorgestelde beantwoording, wordt u verzocht de aanbiedingsbrief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer te ondertekenen.

Kernpunten

- In de beantwoording geeft u aan de mening van de commissie niet te delen maar erkent u de pijn van de bezuinigingen en wijst u erop dat de gemaakte keuzes weloverwogen zijn.
- Verder wordt u gevraagd om alle ambtelijke adviezen en nota's op dit punt voor het debat van 23 oktober 2024 naar de Kamer te sturen. U geeft aan dat u niet bereid bent deze informatie te delen.

Toelichting

- Het rechtsstatelijke uitgangspunt van een betrouwbare en voorspelbare overheid houdt volgens de commissie onder meer in dat de overheid zich houdt aan (eigen) regels en burgers de overheid daarop kunnen aanspreken.
- Anders dan de vraag suggereert, is het bestuursakkoord niet de grondslag op basis waarvan de bekostiging wordt verstrekt. Dit akkoord is een convenant waarin de minister in zijn algemeenheid toezegt zich voor een bepaald resultaat te zullen inspannen. In dit geval financiële middelen als bekostiging te verstrekken.
- De begrotingswetgever stelt jaarlijks financiële middelen ter beschikking. Als er voldoende middelen zijn dan krijgen hoger onderwijsinstellingen conform de gemaakte afspraken in het bestuursakkoord jaarlijks bij de rijksbijdragebrief extra bekostiging erbij.
- Het bestuursakkoord is een instrument dat de bekostigingssystematiek van de WHW niet opzij kan zetten. De 'oormerking' in het bestuursakkoord is niet afdwingbaar; in geval van niet nakoming kan de minister niet terugvorderen. Extra financiële middelen die als bekostiging naar hoger onderwijsinstellingen gaan, zijn net als de reguliere bekostiging vrij besteedbaar. Dat er door het veld en de minister regelmatig wordt gekozen voor het instrument bestuursakkoord, houdt verband met het gegeven dat op basis van vertrouwen in het verleden goede ervaring is opgedaan met dit instrument, dit instrument tot relatief lage regeldruk leidt en dit instrument bij de autonomie van een hoger onderwijsinstelling past.
- Omdat het bestuursakkoord niet in de plaats kan komen voor de wettelijke systematiek, en in die zin gezien kan worden als omstreden instrument, leggen we in het antwoord hier niet de nadruk op. Om deze reden wordt meer nadruk gelegd op de notie dat bezuinigingen pijn doen en dat het daarom des te belangrijker is de budgettaire opgave verstandig in te vullen. Juist omdat we veel waarde hechten aan een betrouwbare overheid.
- Relevante context daarnaast is dat u zich ervoor heeft ingespannen om de sectorplannen te behouden. Dit instrument was bij uitstek gekoppeld aan vaste contracten en daarmee meerjarige financiële verplichtingen voor universiteiten. Ook heeft u zich er voor ingespannen om instellingen tegemoet te komen in hun al aangegane verplichtingen middels het restant van de stimuleringsbeurzen.
- Advocatenkantoor Ploum heeft namens UNL een brief gestuurd waarin ze dreigen met juridische stappen indien de sectorplannen verdwijnen door bezuinigingen. Op ambtelijk niveau heeft UNL aangegeven ook voor het openbreken van het bestuursakkoord op het punt van starters- en stimuleringsbeurzen stappen aan het voorbereiden zijn.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

-